

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

The Study on the Desirable Characters of Sufficient Living of Lower Secondary Level Students of Opportunity Expansion Schools in Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 5

ภัทระ รัตนวัน¹, อรุณ สุขกระเดื่อง² อีรัชชัย บุญมาธรรม²
Patthara Rattanawan¹, Arun Suikraduang², Theerachai Boonmatham²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนทั้งสิ้น 300 คน ได้จากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test และ ค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัย ขนาดสถานศึกษา พบว่ามีเพียงการจำแนกตามเพศและการอยู่อาศัยที่ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะของนักเรียนต้องการให้ส่งเสริมการปฏิบัติกรู้จักหน้าที่ของตนเอง การอดออมและการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการออมด้วย

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Master of Education (Social Studies) Rajabhat Maha Sarakham University

² Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University

Abstract

The purposes of this study were: (1) to study students' desirable characters of sufficient living ; (2) to compare students' desirable characters of sufficient living as classified by gender, level, family factors, and school size ; and (3) to study students' suggestions on the desirable characters of sufficient living. Samples were 300 of the lower secondary level students. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table. The research instrument used to collect data was a questionnaire. Data was analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The findings of study disclosed as follows: (1) students' desirable characters of sufficient living for overall image was at high level ; (2) for the comparison classified by gender, level, family factors, and school size, there was no difference in gender and family factors ; and (3) students' suggestions on the desirable characters of sufficient living were to be promoted personal awareness and responsibility and saving and to be promoted saving money by parents.

Keywords: Desirable characteristic, sufficient, opportunity expansion schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติหลายมาตราที่เป็นการวางกรอบเพื่อการแนะแนวในการปฏิรูป และการพัฒนาการศึกษา ได้จัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข(มาตรา 6)การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ที่ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ โดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะมีการผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ได้อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมอันดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(มาตรา 24) แต่สังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในยุคบริโภคนิยม ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม เมื่อไม่มีก็ต้องดิ้นรน ขวนขวายหามาให้ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 2-3) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงทำให้คุณลักษณะที่จะแสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ คือมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้

อย่างมีความสุข เป็นแนวคิดมาจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงดำรัสให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย ให้สามารถอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในช่วงของการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งต้องการให้ก่อเกิดความเพียรพยายาม ความอดทน สติปัญญา และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้เหมาะสมกับช่วงวัย และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง นั่นคือระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัจจุบันการพัฒนาที่ยั่งยืนได้กลายเป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วโลกสนใจในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีหลายประเทศได้ให้ความสนใจในแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง กระทั่งได้รับการยกย่องจากสหประชาชาติ(คริส เบเกอร์, 2550: 1) ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นปรัชญาที่เป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในทุกสถานการณ์และทุกภาคส่วน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสของโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมของโลกได้ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้การดำเนินชีวิตมีความสุข อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามการวัดและประเมินผลที่วางไว้ในหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ที่บูรณาการรายวิชาเข้ากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่ประหยัด ใช้สิ่งของไม่เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ อีกทั้งการควบคุมอารมณ์

การทำตามใจหรือทำตามเพื่อน โดยขาดการไตร่ตรอง ซึ่งแสดงออกในทางความก้าวร้าว การแสดงออกที่ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม การใช้เงินในการแต่งตัว ปรับแต่งรถจักรยานยนต์และแข่งรถในยามวิกาล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตการสนับสนุนการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ อำเภอเดชอุดม อำเภอนาจะหลวย อำเภอบุณฑริก อำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม มีโรงเรียนทั้งสิ้น 254 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 164 โรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 90 โรงเรียน(ข้อมูลจากเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5) ซึ่งมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งยังมีโครงการหลายโครงการที่เน้นให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เสริมสร้างลักษณะ พฤติกรรมให้เกิดขึ้นต่อตัวผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งพฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้นมีพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับพฤติกรรมที่สถานศึกษาและสำนักงานเขตต้องการให้เกิด เช่น ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และอื่น ๆ จึงถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน และเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีความต่างโดยจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้นำไปพัฒนาแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงตัวผู้วิจัยจะได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการขึ้นและมีผลที่ดีต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามเพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

สมมติฐาน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มี เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงที่ต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3) ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 90 โรงเรียน จาก 6 อำเภอ (ข้อมูล ณ วันที่ 20 กันยายน 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 5) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 3 อำเภอ 12 โรงเรียน และนักเรียนจำนวน 300 คน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรวิทย์ เอกะกุล, 2543: 21) แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปรต้น คือ เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 ข้อ 2 และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ

น้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 โดยให้นักเรียนได้เขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง และศึกษาแนวทางการวิจัยและรายละเอียดของแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามที่จะใช้ศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

1.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง 2 ตัว จำนวน 36 ข้อ

1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับแก้

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 5 ท่าน

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ตรวจและให้คะแนน

ความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อตัดข้อที่ไม่ผ่านออก แล้วปรับแก้ตามคำแนะนำ โดยแบบสอบถามต้องได้ระดับค่า ตั้งแต่ 0.80-1.00 คือ ความเที่ยงตรงใช้ได้ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับนิยาม

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับนิยาม

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับนิยาม

1.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 30 คน ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่ไม่ได้ถูกจับสลากคือโรงเรียนบ้านหนองอ้อมแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ผลที่ได้ตั้งแต่ .239 ถึง .687 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ได้ผลที่ .887 โดยใช้การคำนวณโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ไพศาลวรคำ, 2562: 288)

1.9 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 300 คน ต่อไป

ขั้นตอนการวิจัย

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด,

2545: 21) โดยได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 291 คน ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ 300 คน

2. ทำการสุ่มอำเภอที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย คือการจับสลาก ได้อำเภอดังต่อไปนี้ อำเภอเดชอุดม อำเภอนาจะหลวยและ

อำเภอบุญศรี

3. ทำการแบ่งโรงเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูลตามขนาดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ได้ดังตาราง 1 นี้

ตาราง 1 ขนาดของสถานศึกษา

ลำดับที่	ขนาดสถานศึกษา	จำนวน
1	โรงเรียนขนาดกลาง	46
2	โรงเรียนขนาดเล็ก	7
รวม		53

เมื่อได้จำนวนโรงเรียนที่มีขนาดต่าง ๆ แล้ว หลังจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้เกณฑ์จับสลากดังตาราง 2 นี้

ตาราง 2 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	อำเภอ	โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
1	อำเภอเดชอุดม	โรงเรียนบ้านกุดประทาย	เล็ก	40
2		โรงเรียนบ้านกลาง	กลาง	151
3		โรงเรียนบ้านม่วงนาดี	กลาง	163
4		โรงเรียนบ้านแสนสุข	กลาง	104
5	อำเภอนาจะหลวย	โรงเรียนบ้านบึงคำ	เล็ก	36
6		โรงเรียนบ้านโคกน้อย	กลาง	115
7		โรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี(บ้านแก่งเรือ)	กลาง	99
8		โรงเรียนโคกเทียม	กลาง	93
9		โรงเรียนบ้านโนนสูง	เล็ก	23
10		โรงเรียนบ้านสร้างม่วงส้มเสี้ยว	กลาง	106
11		โรงเรียนบ้านโนนเชิงจงเจริญ	กลาง	105
12		โรงเรียนบ้านห้วยทราย	กลาง	97
รวมประชากร				1,132

4. นำกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ มา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเทียบ บัญญัติไตรยางค์แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้

เกณฑ์จับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(n)	
1	อำเภอเดชอุดม	โรงเรียนบ้านกุดประทาย	25	
2		โรงเรียนบ้านกลาง	25	
3		โรงเรียนบ้านม่วงนาดี	25	
4		โรงเรียนบ้านแสนสุข	25	
5	อำเภอนาจะหลวย	โรงเรียนบ้านบุงคำ	25	
6		โรงเรียนบ้านโคกน้อย	25	
7		โรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี(บ้านแก่งเรือ)	25	
8		โรงเรียนโคกเทียม	25	
9		โรงเรียนบ้านโนนสูง	25	
10		อำเภอนุชนทร	โรงเรียนบ้านสร้างม่วงส้มเสี้ยว	25
11			โรงเรียนบ้านโนนเขื่องจงเจริญ	25
12			โรงเรียนบ้านห้วยทราย	25
รวม			300	

5. ผู้วิจัยติดต่อทางโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดวันและเวลาที่สามารภเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ และทำการเก็บข้อมูลแล้วจึงบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถาม ทั้งหมด 300 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อ แต่ละคน และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งใช้ค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของประชากร สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. การวิเคราะห์การศึกษาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100)

ระดับมากที่สุด	การให้คะแนน	1.00-1.50	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
มาก	5		
ปานกลาง	4		3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง 2 ตัวชี้วัด จำนวน 30 ข้อ
น้อย	3		
น้อยที่สุด	2		4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในแบบสอบถามโดยการนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการบรรยายความเรียง
	1		
จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย ดังนี้			
ค่าเฉลี่ย	ระดับปฏิบัติการ		
4.51-5.00	มีระดับการปฏิบัติมาก		
3.51-4.50	มีระดับการปฏิบัติมาก		
2.51-3.50	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง		
1.51-2.50	มีระดับการปฏิบัติ		

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	134	44.67
	หญิง	166	55.33
	รวม	300	100
ระดับชั้น			
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	123	41.00
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2	94	31.33
	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	83	27.67
	รวม	300	100
การอยู่อาศัย			
	อาศัยร่วมกับบิดามารดา	194	64.67
	ไม่ได้อาศัยร่วมกับบิดามารดา	106	35.33
	รวม	300	100

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ขนาดสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	75	25.00
สถานศึกษาขนาดกลาง	225	75.00
รวม	300	100

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 166 คน (คิดเป็น ร้อยละ 55.33) เพศชายจำนวน 134 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.67) ซึ่งส่วนมากอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 123 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.00) และมีการอยู่อาศัยร่วมกับบิดามารดา จำนวน 194 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.67) และศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดกลาง จำนวน 225 คน (คิดเป็นร้อยละ 75.00) ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 75 คน

(คิดเป็นร้อยละ 25.00)

2. ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 5 โดยภาพรวมตามตารางดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับการปฏิบัติโดยรวม (n=300)

ด้าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	3.763	0.184	มาก
ตัวชี้วัดที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	3.767	0.307	มาก
รวม	3.765	0.229	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มาก (\bar{X} =3.765) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับ มาก ทั้ง 2 ด้าน โดยพบว่า ด้านตัวชี้วัดที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุขเป็นด้านที่ได้รับการปฏิบัติ มากที่สุดคืออยู่ในระดับ มาก (\bar{X} =3.767) รองลงมา

คือ ด้านตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม อยู่ในระดับ มาก (\bar{X} =3.763) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัย และขนาดสถานศึกษา

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ (n=300)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5	เพศ				t	Sig.
	ชาย (134)		หญิง (166)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	3.747	0.194	3.777	0.175	-1.400	.365
ตัวชี้วัดที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ใน สังคมอย่างมีความสุข	3.744	0.335	3.786	0.282	-1.165	.059
รวม	3.745	0.251	3.781	0.210	-1.341	.050*

* มีความสำคัญทางนัยสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามระดับชั้น ดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ระดับชั้น (n=300)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่าง พอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
ตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.056	2	0.028	0.823	.440
	ภายในกลุ่ม	10.070	297	0.034		
	รวม	10.125	299			
ตัวชี้วัดที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัว เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	ระหว่างกลุ่ม	0.623	2	0.312	3.355	.036*
	ภายในกลุ่ม	27.580	297	0.093		
	รวม	28.203	299			

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ระดับชั้น (n=300) (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5	แหล่งความแปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม		0.238	2	0.119	2.279
รวม	ภายในกลุ่ม	15.507	297	0.052		
	รวม	15.745	299			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ระดับชั้น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบตามรายด้าน

ด้านที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.440 ซึ่งมีมากกว่าระดับนัยสถิติที่ระดับ .05 จึงแปลผลได้ว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านที่ 1 ที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีค่า Sig. เท่ากับ .036 ซึ่งมีน้อยกว่าระดับนัยสถิติที่ระดับ .05 จึงแปลผลได้ว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านที่ 2 แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ด้าน ที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จำแนกตามระดับชั้น ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ในด้านที่ 2 ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (n=300)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านที่ 2 ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	\bar{X}	ระดับชั้น		
		มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3
		3.713	3.796	3.814
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	3.713	-	-0.083*	-1.101*
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2	3.796	-	-	-0.19
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	3.814	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ระดับชั้น โดยด้านที่ 2 ภูมิใจคุ้มกันในตัวเองที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุขที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันคือคู่มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 กับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 กับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในคู่ของมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 กับ มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตาม การอยู่อาศัย ดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม การอยู่อาศัย (n=300)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5	การอยู่อาศัย				t	Sig.
	อาศัยร่วมกับบิดามารดา (194)		ไม่ได้อาศัยร่วมกับบิดามารดา (106)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	3.768	0.181	3.754	0.190	0.653	.669
ตัวชี้วัดที่ 2 ภูมิใจคุ้มกันในตัวเองที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	3.781	0.273	3.741	0.361	1.018	.001*
รวม	3.775	0.208	3.747	0.265	0.932	.008*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม การอยู่อาศัย โดยภาพรวมและตามตัวชี้วัดที่ 2 ภูมิใจคุ้มกันในตัวเองที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา ดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา (n=300)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig.
	สถานศึกษา ขนาดเล็ก (75)		สถานศึกษา ขนาดกลาง (225)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ตัวชี้วัดที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	3.731	0.187	3.774	0.182	-1.736	.854
ตัวชี้วัดที่ 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ใน สังคมอย่างมีความสุข	3.727	0.300	3.780	0.309	-1.315	.875
รวม	3.729	0.228	3.777	0.229	-1.576	.859

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน

4. วิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยในส่วนที่ 3 คือข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตาราง 11 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยในส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเองในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง อดออม และการใช้ของอย่างมีประสิทธิภาพ	8	50.00
2) รู้จักคุณค่าของสิ่งของที่ซื้อมาใช้	5	31.25
3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการอดออมของนักเรียน	3	18.75
รวม	16	100

จากตาราง 11 ข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าส่วนมาก นักเรียนต้องการให้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตัวเองในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง อดออม และการใช้ของอย่างมีประสิทธิภาพ (8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ นักเรียนรู้จักคุณค่าของสิ่งของที่ซื้อมาใช้ (5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25) และ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับ การอดออมของนักเรียน (3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา ระดับการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า ระดับการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.765$) อาจจะเนื่องมาจากการจัดการสถานศึกษาที่มีการส่งเสริมในด้านสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งเป็นโครงการที่ทางสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบนโยบายให้โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตนให้อยู่กับการพอเพียงทั้งด้านการเรียน ครอบครัว สังคม ชุมชนและการดำเนินชีวิต ซึ่งทางสถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนและการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557: 84-116) ที่ได้ศึกษาและทำการ

วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งพบว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนไม่ต่างกัน ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มี 1 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือด้านบริหารงานงบประมาณนั่นเอง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น การอยู่อาศัยและขนาดสถานศึกษา ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้ (1) จำแนกตาม เพศ พบว่ามีความแตกต่างกัน (2) จำแนกตาม ระดับชั้น พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่หากดูเป็นรายด้านกับพบว่ามีหนึ่งด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือด้านตัวชี้วัดที่ 2 ซึ่งมีค่าของ Sig. อยู่ที่ระดับ .036 (3) จำแนกตาม การอยู่อาศัย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบจากการจำแนกทั้งหมดสามารถอภิปรายได้ว่า ความแตกต่างของการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง ส่วนมากไม่มีความแตกต่าง อาจจะเป็นเพราะพื้นที่ในแต่ละอำเภอที่ทำการศึกษามีความคล้ายคลึงกันในหลายๆ ด้าน จึงไม่พบความแตกต่าง แต่มีตัวแปรสองตัวที่มีความแตกต่างกันคือ เพศและการอยู่อาศัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติภา สาจำปา (2561: 68-84) ได้ศึกษาวิจัยใน

เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน กลุ่มโรงเรียนบ้านหมากแข้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นแล้วพบไม่แตกต่างกันในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบการแตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลคือไม่พบความแตกต่าง และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตฤณ น้าวแสง (2561: 102-135) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม และการพักอาศัยกับครอบครัว ซึ่งเมื่อดูตามการจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยว่าจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านอยู่อย่างพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามการพักอาศัยกับครอบครัว โดยรวมและด้านใฝ่เรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงานด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะของนักเรียนในการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง เมื่อพิจารณาแล้วอาจอภิปรายได้ว่า ผู้เรียนอาจต้องการให้ผู้บริหาร ครูหรือผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้มากขึ้น และข้อเสนอแนะลำดับสุดท้ายที่ว่า ต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอดออมของนักเรียนนั้น นั้นอาจเป็นเพราะว่านักเรียนอยากให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านอยู่อย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับตัวของนักเรียน โดยไม่เห็นที่สถานศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปถึง

ครอบครัวที่คอยปลูกฝังอีกทาง เพื่อให้การปฏิบัติตนของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในการศึกษาคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

1.2 ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรส่งเสริมการปฏิบัติของผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน และส่งเสริมการฝึกปฏิบัติโดยเริ่มจากการอดออมภายในห้องเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการออมเงินวันละบาท เพื่อเริ่มปลูกฝังผู้เรียนโดยไม่กระทบกับการดำเนินชีวิตมาก หรือควรส่งเสริมการจัดโครงการที่เน้นเรื่องของการปฏิบัติตนตามวิถีพอเพียงและสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงเข้าไป

1.3 ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการฝึกปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุตรหลาน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติที่ไม่ใช่จากภายในห้องเรียน หรือสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาสภาพปัญหาและดำเนินการวิจัยให้ครอบคลุม เช่น เริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.2 การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษางานวิจัยที่หลากหลายวิธีการ เช่น การสังเกตผู้

เรียน การสอบถามจากบุคคลใกล้ชิด เพื่อให้มีความหลากหลายในการวิเคราะห์ผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

2.3 การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรรักษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดด้านอื่นๆ เป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านรักความเป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมดทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คริส เบเกอร์ (บรรณาธิการ) และคณะ. (2550). รายงานการพัฒนาคอนของประเทศไทย: เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคอน. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).
- ชุตินา สาจำปา. (2561). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนกลุ่มโรงเรียนบ้านหมากแข้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ตฤณ น้าวแสง. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. 2543.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.